

Mobilność w Metropolii. Czym jest i jakie są plany od przyszłego roku?

Na początku przyszłego roku Metropolia przedstawi podsumowanie dotychczasowych prac nad „Planem zrównoważonej mobilności miejskiej”. Dokument ten powstaje przy wsparciu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej. Będzie receptą na to, co zrobić, aby mieszkańcy mogli szybko, wygodnie i bezpiecznie podróżować po Metropolii. Jednym z elementów zbliżających do jego wypracowania jest „Plan Transportowy”. Dokument właśnie został opublikowany i oddany pod konsultacje społeczne, które potrwać do 11 grudnia. – Plan transportowy jest dla nas bazą i punktem wyjścia do rozmowy z mieszkańcami. Chcemy poszczególne zagadnienia rozwinąć razem z pasażerami – zapowiada Kazimierz Karolczak, przewodniczący zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Średnio co trzeci zatrudniony mieszkaniec Metropolii każdego dnia wyjeżdża do pracy poza teren swojego miasta i gminy. W ciągu roku pasażerowie Zarządu Transportu Metropolitalnego dokonują ponad 250 mln przejazdów, pokonując autobusami, tramwajami i trolejbusami ponad 100 mln kilometrów.

– To pokazuje skalę i liczbę codziennych podróży, które każdego dnia odbywają się na drogach GZM. Ale wiemy też, że wystarczy też jedna, czasem nawet drobna, kolizja w centrum konurbacji, żeby Metropolia stanęła w gigantycznym korku. W centrach miast też nie sposób pomieścić już wszystkich samochodów – zauważa Kazimierz Karolczak, przewodniczący zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

– Żeby temu przeciwdziałać, musimy mieć szeroki plan na rozwój mobilności i nie możemy oceniać jej tylko przez pryzmat

komunikacji autobusowej. To tylko jeden z elementów całej układanki, w której największą wagę ma dla nas rozwój Kolei Metropolitalnej jako najszybszego i najbardziej ekologicznego środka transportu. Metropolia powstała po to, aby wprowadzić nową jakość, koordynować współpracę, żeby przestrzeń w naszych miastach i gminach była coraz bardziej przyjazna mieszkańcom. Dlatego właśnie rozwój transportu jest tak ważnym aspektem naszej działalności. Dostępność, wygoda i szybkość przemieszczania się są jednymi z kluczowych elementów, przesądzającymi o tym, czy w naszej ocenie w danym mieście również dobrze się żyje, pracuje, uczy i spędza wolny czas – zaznacza.

W stronę przyjaznych i dostępnych przestrzeni w miastach i gminach

Metropolia już teraz podejmuje szereg działań, które mają sprawić, że nowopowstające inwestycje będą spełniać najwyższe standardy dostępności dla mieszkańców, wpisując się tym samym w ideę zrównoważonej mobilności miejskiej.

Dlatego też podczas ostatniego posiedzenia Zarządu GZM zmieniony został regulamin „Programu na rzecz ograniczania niskiej emisji”, w którym podkreślono konieczność, by realizowane inwestycje w ramach tych dotacji, a które związane są m.in. z modernizacją chodników, spełniały metropolitalne standardy ruchu pieszych. Oznacza to, że powstające chodniki muszą być np. odpowiedniej szerokości, aby rzeczywiście podnosić komfort korzystania z nich.

Podobne zapisy już funkcjonują w odniesieniu do powstających dróg rowerowych, które współfinansowane są z dotacji GZM.

Metropolia chce wspierać gminy na każdym etapie realizacji tego typu projektów. Już działa „pogotowie eksperckie” ds. dróg rowerowych. Na każdym etapie realizowania tego typu inwestycji, bez względu na to, czy posiadają metropolitalną dotację czy powstają z budżetów miejskich, samorządowcy mogą zwrócić się z prośbą o konsultacje czy wszystkie zastosowane przez wykonawców elementy wpisują się w metropolitalne zalecenia. Podobnie będzie w przypadku standardów ruchu pieszych.

Zrównoważona mobilność, czyli jak tracić mniej czasu na dojazdy

Aby na zagadnienia transportowe spojrzeć całościowo, Metropolia pracuje nad „Planem zrównoważonej mobilności miejskiej”. To dokument, którego celem jest przedstawienie propozycji działań, inwestycji i modyfikacji, które mogą poprawić mobilność, żeby mieszkańcy tracili mniej czasu na dojazdy.

Proces jego przygotowywania to w pierwszej kolejności dogłębne

poznanie powodów, które zakorzenione są w świadomości mieszkańców, a które kształtują nasze nawyki i przyzwyczajenia związane z przemieszczaniem się. Zebranie tych informacji w całość da pełniejszy obraz obszarów, które wymagają poprawy, a dzięki temu mają potencjał do zmiany.

Pierwsze, wstępne badania w tym zakresie zostały przeprowadzone w połowie września podczas Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, kiedy przedstawiciele GZM spotkali się z mieszkańcami siedmiu miast w punktach informacyjnych i rozmawiali o ich przyzwyczajeniach związanych z mobilnością. Wśród ciekawszych spostrzeżeń jest m.in. to, że kobiety częściej i chętniej korzystają z komunikacji miejskiej, a także są lepiej zorientowane w jej funkcjonowaniu.

Konsultacje Planu Transportowego nie kończą rozmów nad mobilnością w Metropolii

Kolejnym z elementów, zbliżających do budowy systemu zrównoważonej mobilności miejskiej, jest opublikowany właśnie „Plan Transportowy”. To ogólny dokument, którego zadaniem jest wyznaczanie najważniejszych kierunków i celów związanych z rozwojem komunikacji miejskiej na danym obszarze. Jego opracowanie jest niezwykle potrzebne podczas ubiegania się o dofinansowanie nowych projektów i inwestycji m.in. z funduszy unijnych. Porusza wiele, różnych aspektów jego funkcjonowania – nie tylko tych „oczywistych” związanych np. ze standardem, jeśli chodzi o wyposażenie autobusów, ale również tych związanych z ekologią.

Zgodnie z ustawowymi wymogami, dokument został oddany pod konsultacje społeczne, które potrwać od 21 listopada do 11 grudnia. Wszyscy zainteresowani swoje uwagi mogą przysyłać pocztą tradycyjną na adres ZTM (ul. Barbary 21 A, 40-053 Katowice) oraz mailowo (plantransportowy@metropoliaztm.pl). Można je również złożyć osobiście do skrzynki podawczej, znajdującej się w holu Urzędu Metropolitalnego od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00. Wybór tej formy złożenia korespondencji wyklucza potwierdzenie wpływu korespondencji do Urzędu.

Istnieje również możliwość osobistego wglądu do dokumentu w siedzibie ZTM po wcześniejszym umówieniu spotkania z pracownikami Wydziału Planowania Rozwoju Transportu (tel. 32 74 38 416), jednak ze względu na trwającą epidemię koronawirusa, mieszkańcy proszeni są o to, by w pierwszej kolejności spróbować zapoznać się z nim w wersji cyfrowej. Dokument dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Metropolii **LINK**.

Konsultacje społeczne Planu Transportowego nie zakończą jednak

rozmów z mieszkańcami w bardziej szczegółowych obszarach związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej i szeroko pojętej mobilności.

Najważniejszymi osiami tej dyskusji mają być zagadnienia związane m.in. z optymalizacją siatki połączeń, w tym również dalszy rozwój linii metropolitalnych.

Metrolinie to jeden ze szczegółowych aspektów, który zostanie oceniony z mieszkańcami

Linie metropolitalne to nowe, przyspieszone połączenia autobusowe, których zadaniem będzie usprawnienie przemieszczania się po GZM do czasu budowy Kolei Metropolitalnej. A ta dla Metropolii wciąż jest priorytetem – to transport szynowy ma stać się kręgosłupem całego transportu publicznego w GZM, zaś komunikacja tramwajowa, autobusowa i trolejbusowa – jego uzupełnieniem.

Jednak budowa kolei to inwestycje, których realizacja potrzebuje znacznie więcej czasu. Dlatego też, aby już teraz usprawnić komunikację, GZM chce uruchomić metrolinie.

Metrolinie będą systemem połączeń autobusowych, które będą miały zapewnić maksymalnie jak najszybszy przejazd pomiędzy węzłowymi punktami w Metropolii. Ważnym elementem tego projektu są również linie o charakterze dowozowo-odwozowym – ich zadaniem będzie umożliwienie dojazdu mieszkańcom na te przystanki, gdzie będą mogli przesiąść się do linii przyspieszonych.

Trasy metrolinii zostały już praktycznie uzgodnione z miastami i gminami Metropolii, dopracowywane są jeszcze pewne szczegóły. Niemniej i w tym przypadku możliwość ewentualnej modyfikacji tras przejazdu nie będzie zamknięta wraz z ich uruchomieniem.

– Transport publiczny to organizm, który żyje i który odczuwa bardzo mocno zmianę nawyków i przyzwyczajień jego użytkowników, czyli mieszkańców – mówi Marcin Domański, kierownik projektu „Mobilna Metropolia”, który zajmuje się zagadnieniami związanymi z rozwojem zrównoważonej mobilności miejskiej.

– Dlatego wraz z uruchomieniem metrolinii będziemy chcieli zaprosić mieszkańców do wspólnego oceniania jak funkcjonują, czy spełniają ich oczekiwania i gdzie ewentualnie wymagają modyfikacji, aby ich trasy i rozkład jazdy zachęcał jak najwięcej osób do skorzystania z nich – dodaje Domański.

Pozostałymi obszarami, które będą rozwijane z mieszkańcami GZM to m.in. przejrzystość i czytelność informacji pasażerskiej, zakres standardowego wyposażenia pojazdów oraz kwestie związane z infrastrukturą przystankową.